

عنوان مقاله:

تبیین ساختاری علل فروپاشی دولت پهلوی

محل انتشار:

فصلنامه دولت پژوهی، دوره 1، شماره 3 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 35

نویسندگان:

علی مرشدی زاد - دانشیار علوم سیاسی دانشگاه شاهد

صالح زمانی - دانشجوی دکترای جامعه شناسی سیاسی دانشگاه آزاد بروکسل

خلاصه مقاله:

وقوع انقلاب اسلامی نظریات مسلط جامعه شناسی سیاسی در حوزه مطالعات انقلاب و رابطه دولت و جامعه را به طور نسبی تحت تاثیر خود قرار داد. مهم ترین سوال ها پیرامون این حادثه سیاسی در تاریخ معاصر ایران مربوط به چرایی و چگونگی وقوع آن است. هدف اصلی در این مقاله پاسخ به چرایی ساختاری فروپاشی رژیم پهلوی دوم است. در پاسخ به این چرایی به سه علت/ فرضیه ساختاری و مکانیسم های علی آن اشاره خواهد شد که نشان می دهند رژیم سابق از طریق چه مکانیسم هایی دچار آسیب پذیری شد. فرضیه اول معطوف به ماهیت دولت سلطانی در دوران رژیم پهلوی دوم است که آن را به عنوان یکی از علل تاثیرگذار در فروپاشی رژیم مد نظر دارد. فرضیه دوم در صدد است تا ماهیت رانتی رژیم شاه و سازوکارهای منتج از این ماهیت را به عنوان دومین علت آسیب پذیری دولت مورد ارزیابی قرار دهد. فرضیه سوم فشارهای خارجی (ایالات متحده) به منظور استقرار دولتی دست نشانده و وابسته در منطقه را به عنوان سومین علت آسیب پذیری معرفی می کند. ترکیب این سه پاسخ به مساله آسیب پذیری ساختاری رژیم پهلوی، مدلی نسبتا جامع ارایه می دهد که از طریق آن می توان بخشی از ناکارآمدی دولت در عصر پهلوی دوم را تبیین کرد. این مقاله با روشی کیفی و تاریخی و با حمایت داده های کتابخانه ای نشان می دهد که وجه ساختاری وقوع انقلاب اسلامی ایران محصول ترکیب ماهیت سلطانی، رانتی و وابسته رژیم پهلوی بوده است.

کلمات کلیدی:

آسیب پذیری سیاسی؛ دولت سلطانی؛ دولت رانتیر؛ دست نشانده گی سیاسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/685222>

